

Mark- och miljödomstolen

Vänersborgs tingsrätt

Box 1070

462 28 Vänersborg

vanersborg.tingsratt@dom.se

Tillståndsansökan enligt 11 kap miljöbalken Algodlingar i Mollöfjorden och Hakefjorden

1. Saken

Ansökan om tillstånd enligt 11 kap miljöbalken för anläggning och drift av algodlingar på allmänt vatten i Orust kommun, Tjörns kommun och Kungälv kommun, Västra Götalands län.

2. Sökande

Sökande: Kobb AB (Kobb), org.nr. 559114-1998

Adress: Videlundsgatan 10, 421 65 Västra
Frölunda

Kontaktperson: Sven Sahlin, vice VD Kobb AB

tel. +46 72 726 33 22

Epost: sven.sahlin@kobb.nu

3. Yrkanden

Kobb AB yrkar att mark- och miljödomstolen ska lämna tillstånd enligt följande:

Yrkande om tillstånd enligt 11 kap miljöbalken:

1. att inom allmänt vattenområde Syd Alnöbådan i Mollöfjorden, Orust kommun, anlägga en odlingsrigg för alger med tillhörande anordningar,
2. att inom allmänt vattenområde Nord Lövön i Hakefjorden, Kungälv kommun, anlägga en odlingsrigg för alger med tillhörande anordningar,
3. att inom allmänt vattenområde Sydväst Lövön i Hakefjorden, Kungälv kommun anlägga en odlingsrigg för alger med tillhörande anordningar och
4. att inom allmänt vattenområde Sydväst Kråkan i Hakefjorden, Tjörns kommun, anlägga en odlingsrigg för alger med tillhörande anordningar samt
5. att vattenverksamheten tidsbegränsas att gälla under 20 år från arbetstidens utgång

allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anges i tillståndsansökan jämte Bilaga A, Miljökonsekvensbeskrivning med teknisk beskrivning.

Yrkanden om arbetstid m.m.

Kobb AB hemställer att mark- och miljödomstolen

- (a) fastställer arbetstiden för vattenverksamhet till fem (5) år från det att tillståndsdomen vunnit laga kraft, enligt 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken;
- (b) bestämmer tiden för anmälan av anspråk på oförutsedd skada till fem (5) år räknat från arbetstidens utgång, enligt 24 kap. 13 § tredje stycket miljöbalken;
- (c) fastställer Kobb AB:s förslag till slutliga villkor i enlighet med avsnitt 6 i ansökan,
- (d) godkänner den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen ("Miljökonsekvensbeskrivning med teknisk beskrivning");

4. Rådighet

Anläggningarna för algodling är lokaliserade till allmänt vatten. Ett rådighetsmedgivande har lämnats av Kammarkollegiet som företräder allmänt vattenområde. Rådighetsmedgivande finns i Bilaga B.

5. Ägandeförhållanden

Vattenverksamheten sker inom allmänt vatten som företräds av Kammarkollegiet.

6. Förslag till villkor

Kobb föreslår att tillståndet förenas med följande villkor:

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden redovisat i ansökan och i övrigt åtagit sig i målet.
2. Efter etablering ska odlingarnas yttre begränsningar märkas ut i samråd med Transportstyrelsen och följa rekommendationerna i TFSS 2017:66.
3. Sjöfartsverket ska meddelas för uppdatering av sjökort och för eventuell publikation i underrättelser för sjöfarare (Ufs).
4. Kontroll ska upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast 2 månader innan etablering av odlingarna.

7. Bakgrund och orientering

Samhället står inför utmaningen att bevara världens hav och att använda dess marina resurser på ett hållbart sätt. Ambitionen att öka livsmedelsproduktionen och använda de marina resurserna på ett hållbart sätt har lett till ett ökat intresse för havsbruk och myndigheterna har fått i uppdrag att stödja utvecklingen på olika sätt. Algodling passar väl in i de globala målen för hållbar utveckling så som det är formulerat i FN:s ”Agenda 2030”. På EU nivå arbetar man för att utveckla havsbruket genom ”The green deal”, ”Farm to fork” och ”Strategic guidelines for a more sustainable and competitive EU aquaculture for the period 2021 to 2030”.

Algodling står också i samklang med den nationella Livsmedelsstrategin (2017) som syftar till en ökad och hållbar livsmedelsproduktion i hela landet. I ”Strategi för svenskt fiske och vattenbruk 2021-2026” tas mål fram för vattenbruket syftande till ”väl fungerande och väl förvalta ekosystem som grund för

lönsamma och konkurrenskraftiga näringar”. Målen ska förverkligas genom ”Handlingsplan för utveckling av svenskt vattenbruk 2021-2026”. Ett stödprogram har tagits fram ”Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021-2027.”

Kobb AB har målsättningen att skapa ett storskaligt, hållbart och kommersiellt lönsamt havsbruk. Bolaget och har fått stöd av Vinnova.

Kobb planerar nu, efter att ha genomfört flera försöksodlingar av alger utmed Bohuskusten, att odla alger i stor skala vid flera anläggningar utanför Orust och i Hakefjorden. Algen med de olika svenska namnen sockertång, sockertare eller skräppetare (*Saccharina latissima*) som främst är tänkt att odlas förekommer naturligt utmed västkusten och lämpar sig väl för algodling.

Bolaget har odlat sockertång sedan 2017 och har genomfört testodlingar på två anläggningar om 0,3 ha i Lysekils kommun och fyra testodlingar om 0,3 ha på musselodlingar inomskärs i Mollösundsområdet i samarbete med Scanfjord Mollösund AB. Testodlingarna har givit en god skörd och omhändertagande av skörd sker i Eillös hos Sweden Pelagic AB. Primärprocessning av tången har fungerat väl.

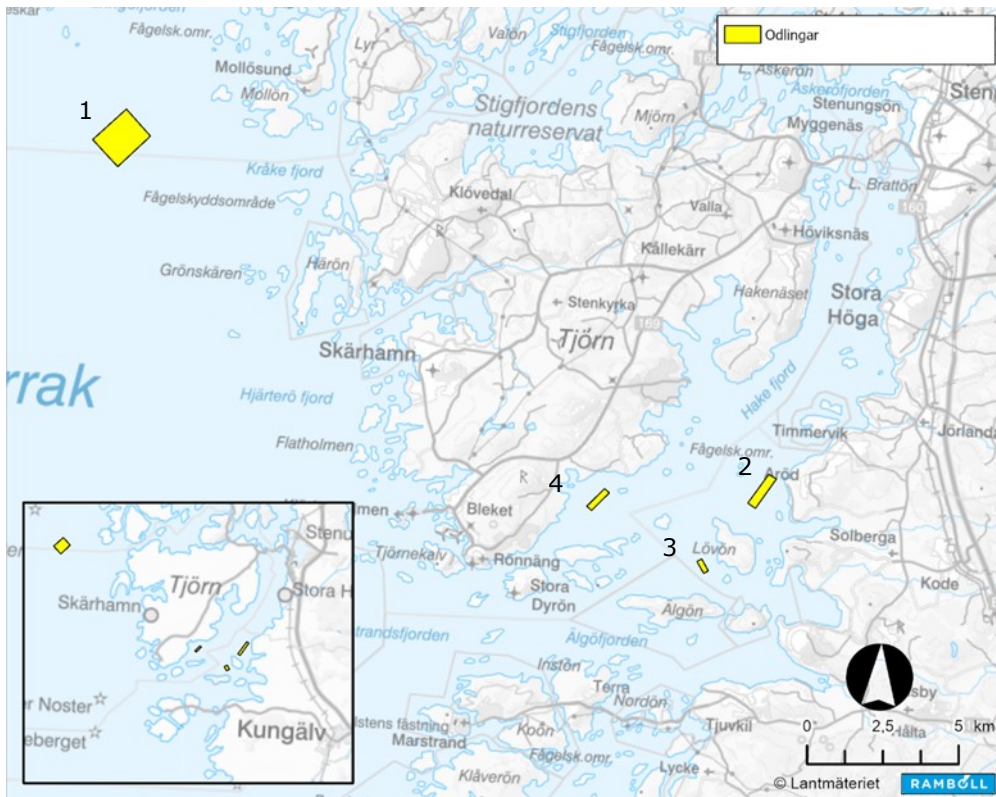
Under hösten påbörjar bolaget också efter anmälan testodlingar på några av de platser som omfattas av föreliggande ansökan.

Vid planeringen av verksamheten har Kobb genomfört samråd med aktuella kommuner, Länsstyrelsen i Västra Götalands län övriga centrala myndigheter, fiskets organisationer, andra organisationer, närboende och allmänheten. En samrådsredogörelse finns som en bilaga till Bilaga A. Planerad verksamhet har bedömts vara prövningspliktig enligt 11 kap miljöbalken och att tillstånd till vattenverksamheten ska sökas vid mark- och miljödomstolen.

8. Teknisk beskrivning

Planerade arbeten, utformning och drift av algodlingarna beskrivs i MKB med teknisk beskrivning, se [Bilaga A](#), avsnitt 8. Här ges en översiktlig beskrivning av planerad verksamhet:

Ett område i Mollöfjorden och tre områden i Hakefjorden har valts för att de bedömts ha lämpliga förhållanden för odling av sockertång. Platserna är måttligt till mycket exponerade för vågor med god genomströmning av vatten och bottenförhållandena är huvudsakligen mjukbotten vilket är mest lämpligt för förankring av odlingsriggarna.

Odlingarnas hörnkoordinater framgår av tabellen nedan.

Anläggning	1 Syd Alnebåden	2 Nord Lövön	3 Sydväst Lövön	4 Sydväst Kråkan
Totalarea	170 ha	36 ha	8 ha	18 ha
Area rigg	96 ha	19 ha	6 ha	12 ha
N hörn	6441919 286692	6429406 307383	6426614 305170	6428937 301967
NO hörn		6429253 307635		6428794 302122
O hörn	6441151 287350		6426219 305390	
SO hörn		6428281 306943		6428216 301538
S hörn	6440021 286077		6426135 305236	
SV hörn		6428457 306692		6428352 301373
V hörn	6440784 285435		6426532 305014	
Vattenområde	Mollöfjorden	Hakefjorden	Hakefjorden	Hakefjorden

Odlingsanläggningen består av en permanent del och en tillfällig del. Den permanenta delen består av en rektangulär linkonstruktion på 4 m djup som är fixerad med skruvankare i botten och med hörnbojar (gula sjömärken). Den tillfälliga delen, som kallas såyta, bär linorna med tång. Såytan fästs till hörnbojarna. Såytan är en rektangulär konstruktion med ett antal långlinor med tångroddar som hålls vid 1-2 m vattendjup.

Ett trettio-tal föräldraplantor hämtas från lokala populationer och nya föräldraplantor plockas var 2-3:e år. Två tekniker används vid odling, dels

direktsådd på linor i havet, dels med teknik där - sockertången förgros på tunna linor i akvarier för att sedan flyttas ut på långlinor vid odlingsanläggningarna.

Tånggroddarna sätts ut i början av oktober när vattentemperaturen sjunker under 15 grader för att tillväxa under vinterhalvåret innan de skördas under april-maj.

9. Koordinatsystem

Koordinaterna i ansökningshandlingarna hänför sig till koordinatsystemet SWEREF99 TM.

10. Samråd

Inför upprättandet av miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har Kobb genomfört samråd med länsstyrelsen, kommuner, myndigheter, verksamhetsutövare, organisationer, närboende och allmänheten. Samrådet har sammanställts i en samrådsredogörelse 2022-09-27, se Bilaga 1 till Bilaga A. Samrådet genomfördes som ett avgränsningssamråd.

11. Miljökonsekvensbeskrivning

En Miljökonsekvensbeskrivning med teknisk beskrivning, Bilaga A, är framtagen i syfte att redovisa de konsekvenser på människor och miljö som kan uppstå av planerad verksamhet. Nedan ges en sammanfattning av miljökonsekvenserna:

Planerad verksamhet bedöms inte medföra några betydande konsekvenser för vare sig biologiska eller socioekonomiska värden. Konsekvensen för undersökta aspekter bedöms vara försumbar eller liten. En samlad bedömningen redovisas i tabellerna nedan.

	Påverkansfaktor	Miljövårdets storlek	Miljöeffektens storlek	Konsekvens
Bottenvegetation och bottenfauna	Suspenderade sediment	Försumbart	Försumbar	Försumbar
	Fysisk störning av havsbotten	Försumbart	Försumbar	Försumbar
Fisk	Suspenderade sediment	Litet	Försumbar	Försumbar
	Fysisk störning ovan och under havsytan	Försumbart	Försumbar	Ingen

	Fysisk störning på havsbotten	Litet	Försumbar	Ingen
	3D-strukturer	Försumbart	Försumbar	Ingen
Fåglar	Fysisk störning ovan och under havsytan	Försumbart	Försumbar	Försumbar
Marina däggdjur	Suspenderat sediment	Försumbart	Försumbar	Försumbar
	Undervattensbuller	Litet	Försumbar	Försumbar
	Fysisk störning ovan och under havsytan	Försumbart	Försumbar	Försumbar/ ingen
Rekreation och friluftsliv	Fysisk störning ovan och under havsytan	Litet	Liten	Liten
Yrkesfiske	Fysisk störning ovan och under havsytan	Litet	Måttlig	Liten
Sjöfart och farleder	Fysisk störning ovan och under havsytan	Försumbart	Liten	Försumbar
Övervakningsstationer	Fysisk störning ovan och under havsytan	Stort	Försumbar	Försumbar

	Bedömning
Natura 2000 och naturreservat	Ingen påverkan på naturtyper eller på utpekade arter.
Riksintresse naturvård, friluftsliv, totalförsvaret, yrkesfiske, högexploaterad kust	Verksamheten medför inte en påtaglig skada på funktionen eller värdet hos riksintressena

Aspekter som kan påverkas i någon mån är friluftslivet och yrkesfisket. Yrkesfisket kan påverkas framför allt vid odlingen i Mollöfjorden, 1. Syd Alnebåden, medan friluftslivet framför allt kan påverkas vid en av odlingarna i Hakefjorden, 2. Norr Lövön. Konsekvensen bedöms dock vara liten.

12. Gällande domar av betydelse för ansökan

Inga vattendomar eller domar enligt 11 kap miljöbalken är såvitt känt meddelade i odlingarnas närområde. De musselodlingar som finns utmärkta på sjökort och som delvis sammanfaller med odlingarna i Hakefjorden har tillstånd enligt förordningen (SFS 1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen, men har inte tagits i bruk och är därmed förfallna.

13. Planbestämmelser

Området för planerad vattenverksamhet omfattas inte av detaljplan.

14. Tillåtlighet

14.1 Allmänt

Förutsättningar för att vattenverksamheten ska få tillstånd är inledningsvis att verksamhetsutövaren har rådighet och att denne visar att allmänna hänsynsregler i 2 kap miljöbalken har tagits i beaktande samt att verksamheten inte strider mot gällande planbestämmelser.

Frågan kring rådighet redovisas i avsnitt 4. Nedan beskrivs hur Kobb i övrigt uppfyller aktuella förutsättningar för tillåtlighet för den planerade vattenverksamheten.

14.2 Tillåtlighet enligt 2 kap miljöbalken

Kunskapskravet

Kobbs medarbetare har stor erfarenhet av livsmedels- och sjömatindustrin, entreprenörskap, verksamhetsledning, vetenskap, biologi, sjöfart och off-shore konstruktioner. Genom Kobbs testodlingar av alger genomförda sedan 2017 har stor kunskap om odling av alger erhållits.

Vid upprättande av miljökonsekvensbeskrivning och övriga handlingar har Kobb anlitat Ramboll Sweden AB som har stor kunskap och erfarenhet av prövningar och konsekvensbedömningar.

Försiktighetsprincipen

Försiktighetsåtgärder redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen vilka främst har varit att justera odlingarnas utformning. Utmärkning av odlingarna kommer att ske i enlighet med Transportstyrelsens rekommendationer. Ett kontrollprogram

för verksamheten kommer att tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten och kontroll kommer att ske för att säkerställa minimal miljöpåverkan.

Produktvalskravet

Inga kemiska produkter kommer att användas vid anläggning i odlingsriggarna. Linor och ankare är gjorda av konventionella material.

Hushållnings- och kretsloppsprincipen

Odling av alger i havsvatten innebär en livsmedelsproduktion som inte kräver några insatskemikalier eller gödning. Istället sker ett visst upptag av näringsämnen som läcker ut till kustvattnet så att det återgår i kretsloppet.

Lokaliseringsprincipen

Alternativ lokalisering har undersökts för odlingarna. Stor hänsyn har behövt tas till lämpliga förhållanden och restriktioner i form av Natura 2000-områden och andra riksintressen, naturreservat m.m. Begränsningar i odlingarnas utbredning har genomförts efter synpunkter inkomna i samrådet.

14.3 Förenlighet med miljö kvalitetsnormer

Planerad verksamhet bedöms inte innebära att en miljö kvalitetsnorm överskrids eller motverkar att en norm kan uppnås. Redovisning av verksamhetens förenlighet med gällande miljö kvalitetsnormer finns i MKB med teknisk beskrivning, Bilaga A.

14.5 Sammanfattande tillåtighetsbedömning

Aktuell vattenverksamhet har till syfte att på ett miljöanpassat sätt producera livsmedel i havet. Odlingen sker utan tillsatser av näringsämnen eller bekämpningsmedel.

Verksamheten bedöms ha liten negativ påverkan på enskilda och allmänna intressen. Verksamheten står inte i strid med några planförhållanden och de allmänna hänsynsreglerna har tagits i beaktande.

Den ansökta verksamheten bedöms ej strida mot några miljö kvalitetsnormer.

Mot bakgrund av det anförda gör Kobb gällande att vattenverksamheten är tillåtlig enligt miljöbalken.

15. Sakägare

Sakägare i målet bedöms vara:

Transportstyrelsen	Sjö- och luftfartsavdelningen, Norrköping 601 73 Norrköping
Sjöfartsverket	601 78 Norrköping
Länsstyrelsen Västra Götaland	vastragotaland@lansstyrelsen.se

Ersättning och anmälan om oförutsedd skada

Sökanden bedömer att ingen ersättningsgill skada uppkommer på grund av vattenverksamheten. Skulle skador på grund av verksamheten likväl uppkomma bör frågan om ersättning hanteras enligt reglerna om oförutsedd skada, 24 kap 13 § miljöbalken.

16. Arbetstid

Ianspråktagande av tillståndet bedöms ske succesivt under en 3-årsperiod. Installationen av odlingar uppskattas kunna ske under ca 2-4 veckor. Kobb önskar ha en genomförandetid av anläggningsarbeten på 5 år efter det att domen vunnit laga kraft för succesiv installation av odlingsriggar.

17. Prövningsavgift

Kostnad för anläggning av odlingsriggar är beräknad till ca 13 miljoner kr exkl moms. Prövningsavgiften, grundavgiften, för prövningen har därför beräknas till 70 000 kr (tilläggsavgift är ej tillämplig) enligt 3 kap förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

18. Aktförvaring m.m.

Som aktförvarare föreslås: Nils Mårtensson, Videlundsgatan 10, 421 65 Västra Frölunda, tel. 070-771 05 30

Kungörelse införs förslagsvis i tidningen Göteborgs-Posten och/eller Bohuslänningen.

19. Underskrift

Göteborg, 4 oktober, 2022

Nils Mårtensson

VD Kobb AB

20. Bilagor

Bilaga A - Miljökonsekvensbeskrivning med teknisk beskrivning

Bilaga B – Rådighetsmedgivande